

JORD OG SKOG

**MELDINGSBLAD FOR PRODUSENTER INNEN JORD- OG
SKOGBRUK I NÆRØY, VIKNA OG LEKA.**

Utgitt av landbruksforvaltningen i kommunene. Nr. 1-2009.

Redaksjon 2009: Landbrukskontoret i Leka

Innhold

BU- midler	2
Gårdskart –	3
Nydyrking	3
Nytt regionalt Miljøprogram (RMP) i Nord-Trøndelag 2009 - 2012	4
Lagring av rundballer	4
SMIL- midler 2009	5
Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	6
Tilskudd skogkultur 2009	7
Aksjon ungskogpleie videreføres for Nærøy, Vikna og Leka	7
Prosjekt økt skogbruksaktivitet i Ytre Namdal og Bindal	7
Plastinnsamling og jernskrot	8
Sykeavløsning i Ytre Namdal og Bindal	8
Vakttelefon i veterinærvakta: 74 39 91 66	8
Veterinærer i klinisk praksis i Ytre Namdal	8

Ny medarbeider på jordbruk i Nærøy kommune

Mitt navn er Tone Aune, er snart 24 år og kommer fra Harran i Grong kommune. Der vokste jeg opp på en melkeproduksjonsgård, før jeg som 16 åring flyttet til Val. På Val fikk jeg agronomutdannelse etter tre år og generell studiekompetanse etter det fjerde året. I perioden jeg gikk på Val jobbet jeg som avløser på flere av gårdene i området Strand - Abelvær. Etter fire flotte år på Val dro jeg til Steinkjer for å få mer utdannelse. På Høgskolen i Nord-Trøndelag gikk jeg tre år på Husdyrfag og fikk en bachelorgrad. I det siste året har jeg jobbet som svinerådgiver i Nortura på Steinkjer. Der har jeg hatt rådgiveransvaret i området Inderøy og nordover til Nordlands-grensa.

8. juni begynner jeg i ei prosjektstilling i Nærøy kommune. Jeg skal i hovedsak jobbe med et prosjekt som heter *Øko-løft i kommuner*. Det er laget mål om å øke både produksjon og forbruk av økologiske produkter i Nærøy i løpet av de to årene som er satt av til prosjektet. I tillegg skal jeg blant annet gjennomføre en spørreundersøkelse og ei kartlegging av alle produsentene i kommunen, som blant annet omfatter veivalgsstrategier og yngre brukere. Jeg ser fram til å flytte til Kolvereid og å jobbe i kommunen!

T. Aune

BU- midler

Landbruks- og matdepartementet har gitt Fylkesmannen ansvar for å koordinere utformingen av en strategi for landbruksrelatert næringsutvikling i sin region, samt koordinere bruken av de fylkesvise Bygdeutviklingsmidlene (BU-midlene).

Hovedmålet med strategien er at den skal legge til rette for næringsutvikling som danner grunnlag for langsiktig, lønnsom verdiskaping og desentralisert bosetting med utgangspunkt i landbrukets ressurser generelt og landbrukseiendommen spesielt. Det er fastsatt fem delmål:

- Utvikle lønnsom sysselsetting i landbruket og på bygdene
- Skape kultur og strukturer for næringsutvikling i bygdesamfunnene
- Utvikle nye arbeidsplasser for kvinner på bygdene
- Øke verdiskapingen i fylkets landbruksproduksjon
- Bidra til å ta vare på, utvikle og synliggjøre fellesgoder og miljøkvaliteter som grunnlag for næringsutvikling og bosetting

For å nå målsettingene er det fastsatt sju gjennomgripende prioriteringer som legges til grunn for satsingen på landbruksrelatert næringsutvikling i Nord-Trøndelag:

- Lokal sysselsetting og verdiskaping
- Kulturlandskap, klima og miljø
- Kompetanseutvikling
- Likestilling
- Ungdom og rekruttering
- Nyskaping
- Internasjonalisering

Strategien synliggjør seks hovedsatsingsområder for Nord-Trøndelag:

- Matproduksjon
- Skog og trebruk
- Fornybar energi
- Reiseliv, utmark og opplevelsesnæring
- Inn på tunet
- Bygde- og næringsmobilisering

Viktige prioriteringer innenfor disse satsingsområdene vil være økologiske produksjoner, melke- og storfeproduksjon, lammekjøttproduksjon, driftsopplegg med god utnytting av husdyrgjødsel og aktiv beitebruk.

Tiltaksgrupper og støttenivå for bruk av BU-midler:

- Etablererstipend – Stipendet kan omfatte utviklingsfasen og etableringsfasen. Det kan gis med inntil kr 200 000 pr person/foretak for begge fasene til sammen. Prosjekter med særlig sysselsettingsvirkning eller lønnsomhetspotensial kan gis med inntil kr 400 000 pr person/foretak. Stipendbeløpet kan dekke inntil 75 % av godkjent kostnadsoverslag i begge fasene. Investeringer som inngår som en del av støttegrunlaget for stipendet, trekkes ut og støttes med inntil 25 %.
- Bedriftsutvikling – Bedriftsutvikling kan støttes med tilskudd på inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag. Kvinner og ungdom under 35 år, kan få inntil 75 % av godkjent kostnadsoverslag.
- Investeringer – det kan gis tilskudd og rentestøtte til investeringer i faste anlegg og i tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter i tradisjonelt landbruk og i nye næringer i

tilknytning til landbruket. Den generelle regelen er at tilskudd kan gis pr. landbrukseiendom/driftsenhet med inntil 25 % av godkjent kostnadsoverslag avgrenset til kr 500 000. Rentestøtte kan gis til lån på inntil kr 2 mill. pr. landbrukseiendom/driftsenhet. Det gis imidlertid bare rentestøtte for lån tilsvarende inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag.

- Generasjonsskifte – det kan gis tilskudd til landbrukseiendommer som i forbindelse med generasjonsskifte trenger å gjennomføre mindre investeringer for å opprettholde tradisjonell landbruksdrift eller tilleggsnæring. Tilskuddet kan gis til brukere under 35 år, og med inntil 40 % av godkjent kostnadsoverslag begrenset oppad til kr 150 000 pr. landbrukseiendom. For kvinnelige brukere kan tilskudd gis med inntil 60 % av godkjent kostnadsoverslag begrenset oppad til kr 200 000 pr. landbrukseiendom. Øvre kostnadsgrænse for investeringer det kan gis tilskudd til er kr 500 000. *M. Hovin*

Gårdskart –

Vikna kommune

Gårdskart for alle jordbrukseiendommer i Vikna kommune vil bli sendt ut til alle grunneiere for gjennomgang og kontroll i løpet av høsten 2009. Gårdskartprosessen er en grundig retteprosess. Ved oppdatert kartmaterialet, vil både landbruksforvaltningen og bøndene få tilgang til nytt og bedre kartgrunnlag. Statens Landbruksforvaltning har bestemt at de nye gårdskartene skal benyttes som kontrollgrunnlag for areal- og kulturlandskapstilskudd fra staten i fremtiden. *R.Hansen*

For mer **info**, se www.skogoglandskap.no/gardskart.

Nærøy kommune

Det er nå sendt ut kart over landbrukseiendommer med dyrka jord. Revideringen kartene er ment på dyrka jorda, slik dyrkajord arealet som er angitt på gårdkartene blir benyttet ved søknad om produksjonstilskudd. Vi har fått tilbakemelding fra mange, men mangler ennå fra noen. **Oppfordringen blir: Gå over kartet og gi tilbakemelding på om kartet stemmer eller ikke!** *M. Hovin*

Leka kommune

Landbrukskontoret er inne i slutfasen mht ajourhold av gårdskart i Leka kommune. Det har vært befaringer gjennom våren og innmåling med gps. Det jobbes nå med å endre/ rette opp digitale markslagsgrenser i kartbasen. Det vil bli utarbeidet et nytt jordregister som vil gjelde f.o.m. søknadsomgangen i august 2009.

Nydyrking

Nydyrking er søknadspliktig i hht jordlovens § 11 og forskrift om nydyrking, og skal ikke i gangsettes før tillatelse er gitt. Formålet med denne forskriften er å ta hensyn til natur og kulturlandskap ved oppdyrking, samt sike driftsmessige gode løsninger.

Saksgangen er slik: Det søkes på eget skjema med vedlagt kart over området. Søknaden sendes på høring med fire ukers høringstid. Deretter gis det tillatelse/avslag til oppdyrking. Når det gjelder reindriftsnæringen, kan deres interesser avklares på forhånd, jfr. kommuneplanens arealdel. *M. Hovin*

Nytt regionalt Miljøprogram (RMP) i Nord-Trøndelag 2009 - 2012

Regionalt miljøprogram for jordbruket med tilhørende tilskuddsordninger er blitt revidert. I 2009 er det avsatt 26,4 millioner som skal fordeles til Nord-Trønderske bønder gjennom tilskuddsordningene i miljøprogrammet.

Mer miljøverdier, mindre forurensing

Målet for det regionale miljøprogrammet er å styrke jordbrukets miljøinnsats ved å ta vare på kulturlandskapet og de biologiske og kulturhistoriske verdiene som finnes der, og dessuten ved å hindre eller redusere avrenning og forurensing. Det gis tilskudd til miljøvennlige driftsformer som hindrer gjengroing, fremmer biologisk mangfold og tar vare på kulturminner gjennom beiting, slått og skjøtsel, eller for å ta spesielle hensyn ved drift av åkerarealer for å hindre erosjon og avrenning til vassdrag.

Det nye miljøprogrammet viderefører i hovedsak de ordningene som gjaldt tidligere, men ut fra føringer i Nasjonalt miljøprogram for jordbruket og kravet om klare miljøgevinster er profilen på programmet skjerpa. I løpet av våren vil gårdbrukerne i fylket bli informert om hvilke miljøhensyn de skal ta, og hvilke tilpassninger som må gjøres i drifta, dersom de skal få tilskudd fra Regionalt miljøprogram for jordbruket.

Vær spesielt oppmerksom på disse endringene:

- Tilskudd til beitedyr i utmark avvikles.
- Miljøtilskudd til skjøtsel av kulturlandskap av lokal verdi er utvidet til også å gjelde fulldyrka og overflatedyrka areal. Skal være ugjødsel, usprøyta permanent eng, dvs. ikke pløyd de siste 10 år.
- Tilskudd til skjøtsel av kulturminner og kulturlandskap er utvidet til også å gjelde "uregistrerte" areal etter forslag fra kommuner.
- Skjøtsel av kystlynghei gjennom hold av utgangsau videreføres med avkorting ved 75 sauer i stedet for 70 tidligere.
- Tilskudd til lett høstharving, høstkorn etter høstharving og direktesåing fjernes fra ordningen. Satsene for tilskudd til stubbåker reduseres litt.
- Tilskudd til grasdekte vannveier utvides til å gjelde grasbelter langs vassdrag for å samle opp næring og partikler fra ovenforliggende åpenåker.
- Tilskudd til ugrasharving mot frøgras i korn gis nå bare til bruk med konvensjonell drift, altså ikke til bruk med økologisk drift.

Miljøkrav som stilles:

- Foretaket skal ha miljøplan trinn 1. For enkelte tilskuddsordninger kreves miljøplan trinn 2.
- Avfall skal tas hand om på lovlig vis på bruk som mottar miljøtilskudd.

Les mer på kommunens eller fylkesmannens hjemmeside.

R.Hansen

Lagring av rundballer

Vi har ved kontroller sett at noen brukere lagrer rundballer ved bekk og elvekant. Det er alltid en fare for avrenning av pressaft fra rundballene. Ved lagring nær bekk og elv renner pressaften ut i ferskvannet og ødelegger miljøet for fisk og andre organismer.

Det oppfordres til at rundballer ikke legges på bekk og elvekanter heretter.

Kommunen kan pålegge grunneier å flytte rundballene.

M. Hovin

Vi har også mottatt klage fra befolkning (bolig/hytteiere) om sjenerende lagring/plassering av rundballer. Vi oppfordrer derfor til omtanke ved valg av lagringsplass.

SMIL- midler 2009

Fylkesmannens landbruksavdeling i Nord-Trøndelag har fordelt fylkeskvoten på de økonomiske virkemidlene innenfor SMIL og nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK). Det betyr at hver kommune har en ramme. I Ytre Namdal er fordelingen som følger:

Vikna	55.000,-	+ 350.000	(ikke fordelt mellom jord og skog)
Leka	450.000,-	+ 302.800	(10.000 til NMSK)
Nærøy	525.000,-		(175.000 til NMSK)

Søknadsfrist i Nærøy og Vikna var 1. juni. Vikna har fått tilleggsbevilgning på kr 350.000. **Søknadsfrist for Leka var 1. mai.** Leka fikk inn 17 søknader og har innvilget 8 søknader innenfor rammen på 440.000. Leka er nå etter søknad hos FMLA tildelt en ekstra pott på kr. 302.800.

Det er lurt å planlegge søknaden i god tid. Ta gjerne kontakt. Søknaden behandles av kommunen v/landbrukskontoret. Kommunen kan veilede ved utfylling av søknad. Praktisering av ordningen skjer etter SMIL forskriften, samt tiltaksstrategi og retningslinjer vedtatt av hver kommune.

Det kan gis tilskudd til:

- Planlegging – og tilretteleggingsprosjekter (områdetiltak og planlegging av fellestiltak).
- Tilskudd til kulturlandskapstiltak og forurensingstiltak. Dette er innenfor temaene:
 - Tiltak for å fremme biologisk mangfold og holde gammel kulturmark i hevd.
 - Tiltak for å bevare kulturminner og kulturmiljøer.
 - Tiltak for å fremme tilgjengelighet og opplevelseskvalitet.
 - Freda og verneverdig bygninger.
 - Utarbeidelse av fangdammer (økologiske rensertiltak) og leplantinger.
 - Utbedre hydroteknisk anlegg.
 - Omlegging til ekstensiv grasproduksjon på erosjonsutsatte arealer.
 - Investeringsstøtte til beitefelt.
 - Særskilte bygningsmessige miljøtiltak.

Søknadsskjema fås hos kommunen eller på hjemmesiden til SLF: <http://www.slf.dep.no>

Vedlegg som må følges med er;

- Kart
- Bilder
- Beskrivelse av prosjektet / Miljøplan trinn 2
- Kostnadsoverslag
- Evt. tegninger
- Evt. jordleieavtaler

Hjelp til mer omfattende planlegging?

For utarbeidning av skjøtselsplaner for verdifulle kulturlandskap og restaureringsplaner for verneverdige bygninger kan vi videreformidle kontakt med aktuelle aktører.

Fylkesmannen har åpnet opp for tildeling av tilleggsmidler til de kommunene som har stor aktivitet/ søknadsmengde. Det kan derfor bli mulighet for en ny søknadsrunde til høsten.

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Regjeringen har pekt ut 20 utvalgte kulturlandskap i jordbruket som skal gis en særskilt skjøtsel og forvaltning. Hvert fylke får sitt landskaps-smykke å ta vare på i samarbeid med kommuner og grunneiere. Til sammen gir disse landskapene et nasjonalt tverrsnitt av kulturlandskap i jordbruket med store biologiske og kulturhistoriske verdier. Og Nord-Trøndelags landskapsmykke er: SKEI OG SKEISNESSET i Leka kommune!

Målsetning for utvelgelsen. Målet er et mer begrenset og eksklusivt utvalg av områder, som både skal fungere som nasjonale referanseområder og utstillingsvinduer over områder med intakte natur- og kulturhistoriske kvaliteter. (DN,RA,SLF 2007)

Områdeplan – forvaltningsplan

Fylkesmannen har utarbeidet en områdeplan (forvaltningsplan) for Skei og Skeisnesset, som vil ligge til grunn for iverksetting av tiltak. Planen er blitt til i samarbeid mellom grunneiere/brukere, kommunen, FK og FM. Områdeplanen beskriver følgende visjon/mål:

Visjon

Skei og Skeisnesset skal forvaltes slik at miljøverdiene i landskapet bevares og tilrettelegges. Området skal utvikles til et utstillingsvindu for kystlandskapet forma av jord- og husdyrbruk gjennom årtusener.

Skei og Skeisnesset som utvalgt kulturlandskap skal bidra til økt trivsel for lokalbefolkninga og økt verdiskapning i kommunen.

Gjennom aktivt jord- og husdyrbruk og bevaring og foredling av området biologiske og kulturhistoriske verdier skal det oppnå status som nasjonal og internasjonal attraksjon og gi grunnlag for ny næringsutvikling.

Målsetting

- Jordbrukslandskapet skal være veldrevet med velpleid bygningsmasse med lokalt særpreg.
- Gjengroingsprosessen skal reverseres og lyngheiområdene skal få tilbake sitt tidligere preg gjennom beiting og brenning.
- Herlaugshaugen skal framstå i restaurert skikkelse, og ha status som et av Norges viktigste monumenter fra vikingtiden.
- Området skal ha velfungerende tilrettelegging og by på gode opplevelser for både fastboende og tilreisende.
- Skeishavna skal utvikles til en vakker og verdig innfallsport til Leka med utvalgt kulturlandskap og andre attraksjoner.

Økonomiske virkemidler

Det legges opp til en egen statlig tilskuddsordning for utvalgte kulturlandskap. Til forvaltningen av virkemidlene vil det bli utarbeidet egne retningslinjer (forskrift/ rundskriv). Området *Skei og Skeisnesset* er i innstillingen prioritert med en ramme på kr 600.000 for 2009. Virkemidlene som stilles til rådighet skal gå til å gjennomføre målsetninger og tiltak beskrevet i områdeplanen.

Hva skjer framover

- ◆ Prioritering og igangsetting av tiltak for 2009
- ◆ Dialog med grunneiere, brukere og tiltakshavere
- ◆ Folkemøte med informasjon om utvalgte kulturlandskap – 16. juni 2009
- ◆ Nasjonal markering og offentliggjøring av status –28. juni 2009.
- ◆ Studietur for grunneiere/ rettighetshavere - september 2009.

Tilskudd skogbruk 2009

Nærøy kommune har i år ca. 100.000 kroner til disposisjon til skogkultur. Planting og ungskogpleie prioriteres. Det kan utbetales tilskudd til øvrige tiltak, jf. tabell under, hvis det er ledige midler på slutten av året. Leka har avsatt 10.000 til skogkultur mens midlene for Vikna ikke er fordelt pr. dato.

Innsatsområde	Bonitet	Tilskudd Nærøy	Tilskudd Vikna og Leka	Merknader
Ungskogpleie	G 11 og høyere	30 %	50 %	Maks kostnad 330 kr/da
Planting	G 11 og høyere	30 %	50 %	Plantekjøp og plantearbeid
Planting	G/F 8	30 %	30 %	Plantekjøp og plantearbeid
Markberedning (flekking)		30 %	50 %	Maks kostnad 300 kr/da
Avskjæringsgrøfting, suppleringsgrøfting og grøfterensk		30 %	50 %	Maks kostnad 9 kr/meter
Gjødsling av myrfelt		30 %	50 %	Gjødsel og arbeid
Tynning		1. okt. – 30. april 400 kr/da, maks 130 kr/kbm.		Gjelder tradisjonell tynning. Ikke helmekanisert tynning.

Satsene for tilskudd i Nærøy skal behandles av Utvalg for drift og utvikling den 11. juni. Forslaget er at satsene økes fra 30 % til 50 %.

Det er egne ordninger for tilskudd til **drift i vanskelig terreng, sjølevering og vegbygging**. Ta kontakt med skogbrukssjefen for nærmere info.

Aksjon ungskogpleie videreføres for Nærøy, Vikna og Leka

Aksjon ungskogpleie (lauvrydding og avstandsregulering i plantefelt) ble en suksess i fjor, aktiviteten økte fra 380 dekar til 588 dekar. Alle som utførte ungskogpleie på min 10 dekar ble med i trekning av ei komplett ryddesag. Saga ble sponset av Allskog. Trekning ble fortatt på årsmøtet til skogeierlaget og den heldige vinner ble Haldor Sandvik. Han leide Allskog til å utføre ungskogpleie på 16 dekar i 2008.

Det er fortsatt stort behov for ungskogpleie og det er viktig at aktiviteten opprettholdes. Det aksjonsretta arbeidet videreføres og det tas sikte på at det også i år blir satt opp en premie som trekkes blant de som utfører ungskogpleie på min. 10 dekar. Totalt må det utføres ungskogpleie på minimum 500 dekar for at premien trekkes.

Har du behov for å sette bort arbeidet så kan Allskog v/ Roald Fosseng utføre slike oppdrag. Det samme gjør Kolbjør Horn. Har du aktuelle felt eller ønsker å få vurdert behovet ta kontakt Allskog v/Karl Erik Solum 970 33 447 eller skogbrukssjef Egil Solstad 959 06 702.

Prosjekt økt skogbruksaktivitet i Ytre Namdal og Bindal

Foldereid Skogeierlag og Bindal Skogeierlag har tatt initiativ til å starte et felles skogprosjekt for økt skogbruksaktivitet i Ytre Namdal og Bindal. Prosjektet omfatter kommunene Nærøy, Vikna og Leka i Nord-Trøndelag og Bindal kommune i Nordland. Prosjektet er tenkt gjennomført som et 3-årig prosjekt med en ansatt prosjektleder i full stilling. Formålet med prosjektet er å øke den totale skogbruksaktiviteten i distriktet etter intensjonene i "Melding om kystskogbruket".

Det er gitt tilsag på finansiering fra Fylkesmann og Fylkeskommunen i både Nordland og Nord-Trøndelag. Det gjenstår noe i forhold til bidrag fra kommunene. Det er positive tilbakemeldinger og mest sannsynlig blir prosjektet en realitet. Det blir møte i styringsgruppen med det første for å komme videre i prosessen.

Plastinnsamling og jernskrot

Brukerne i Ytre Namdal er flink til å levere plast og jernskrot opplyses det fra Containerservice Ottersøy . Siste året ble det levert ca 400 tonn plast og 1000- 1200 tonn jernskrot. (Kontakt: Tom Hamland, Tlf:743 97 333/ Mob: 91 89 41 24)

Sykeavløsning i Ytre Namdal og Bindal

- **erfaringer fra ny ordning.**

De som er ansatt i ordningen har stort sett vært sysselsatt hele tiden. Den nye ordningen gjør at landbruksvikarene kan brukes i alle kommunene, og dette gjør at ordningen blir utnyttet godt. Det skal også forsøkes å få til en ordning slik at bøndene kan bruke sykeavløserne i vanlig avløsning ved ledig kapasitet.

(kontakt: Ytre Namdal Landbrukstjeneste v/ Halvard Prestvik, tlf. 74395606)

Vakttelefon i veterinærvakta: 74 39 91 66

Fra og med 1. april 2009 ble det ett nummer for veterinærvakta i Nærøy, Leka og Vikna. Dette er den offentlige vakttjenesten som gjelder utenom ordinær arbeidstid.

Ordinær innringingstid til dyrlegen er som før, dagtid kl 0800-1000.

Ved behov for rask hjelp, hele døgnet.

Vakttid, hverdager fra kl 1600-0800 neste dag. Helger, fra kl 1600 fredag til kl 0800 mandag. Vakttjenesten gjelder også på helligdager.

Veterinærer i klinisk praksis i Ytre Namdal

Dette er en oversikt over veterinærer som jobber i klinisk praksis på dagtid kl 0800-1600.

Torolf Storsul, Berit Brandtzæg og Christian Wendelbo, Tlf: **743 95400**

Nærøy Dyreklinikk: **48 24 92 42**

Berit Brandtzæg, **91 19 78 21**

Gunnar Endseth, **90 13 85 83, 74 39 57 25**

Christian Wendelbo, **91 55 67 62**

Torolf Storsul, **99 01 32 75**

Peter Laugen, **95 02 34 44**

Tone Rennemo, **95 04 09 02**

Disse er kun tilgjengelig i vaksammenheng

Tove Elin Sande, **91 56 57 05**

Steinar Garstad, **97 98 51 83**